

ke detailoplysninger. Forfatteren hævder uden den store bevisførelse, at disse tre landsbyer viser generelle træk for store dele af Tibet.
Kr. M. Jensen

Deutsche Dörfer, hrsg. von Wilhelm Landzettel.

Westermann, Braunschweig 1982. 384 s.: ill. 31 cm. DM 68,-.

Det gennemgående element i den vesttyske bebyggelse i det åbne land er den kompakte landsby. Gennem det sidste århundrede er der gjort flere forsøg på at fremme udflytningen fra dette ret u hensigtsmæssige bebyggelsesmønster med meget store afstande til markfelterne. Traditionerne for at bo tæt sammen har imidlertid været for stærke, og i efterkrigsårene har mekaniseringen også formindsket ulcmperne ved den megen transport. I erkendelse heraf har myndighederne forsøgt at hjælpe på landsbyernes bevarelse gennem den såkaldte »Dorferneuerung«; der gives tilskud til reparationer, så gårdene kan modtage feriegæster, småvirksomheder støttes og de gamle, indviklede markmønstre udskiftes, så de aktive landbrug har en chance for at fungere videre. Dertil kommer, at mange deltidslandmænd arbejder i industrien, men bevarer og investerer i deres bolig i landsbyerne. Resultatet er mange ret velplejede bysamfund, som dette værk præsenterer i et fint udstyr med billeder og tegninger. Godt hundrede meget forskellige landsbyer (heraf 4 fra DDR) portrætteres, og man får lyst til at stoppe op i dem på den næste tur gennem Tyskland.

Kr. M. Jensen

Urban planning practice in developing countries, eds.: John L. Taylor and David G. Williams.

(Urban and regional planning series, vol. 25). Pergamon Press, Oxford 1982. X, 357 s., fig. 24 cm. \$45,-.

Efter en kort indledning, hvor byplanlægningen sættes i en modelteoretisk ramme, følger 11 »case studies« fra asiatiske udviklingslande. Hensigten er at demonstrere praktisk problemløsning på en række felter og derved højne planlæggerens faglige niveau. »Case studies« omfatter storbyernes generalplanlægning, »New Town« planlægning, byernes rolle for landbrugets udvikling, bosættelsesprogrammer for lavindkomstgrupper og iværksættelse og vurderinger af sektorplanlægning.

Bogen henvender sig til udviklingslandenes planlæggere og finder næppe anvendelse udenfor deres kreds.

Chr. Wichmann Matthiessen.

R. E. Pahl, R. Flynn, N. H. Buck: Structures and processes of urban life.

2. ed. Longman, London 1983. 160 s., ill. 20 cm £3.95.

Denne lille elementære indføring i bysociologien er rettet mod unge under videre uddannelse og kan anvendes af andre som ønsker en introduktion. Bogen gennemgår indledningsvis byudviklingens historie i Storbritannien og fokuserer på aktivitetsmønstre i byer. Dernæst beskrives de strømme der præger byerne og to markeder gøres til genstand for analyse: boligmarkedet og arbejdsmarkedet. Den offentlige sektor og den uformelle økonomi inddrages og til slut sammenfattes.

Bogen vil være nyttig og den giver en god oversigt over bysociologien uden at falde i de talrige grøfter der omgiver denne.

Chr. Wichmann Matthiessen

Regional development agencies in Europe, ed. by Douglas Yuill.

Gower, Aldershot 1982. VII, 449 s., ill. 23 cm. £17.50.

Bogen beskriver regionale udviklingsagenter i EEC efter et standardiseret forlæg. Fra Danmark præsenteres således egnsudviklingsrådets form, funktion og rolle og der gives eksempler på konsekvenser af dets virke. Bogen er en let tilgængelig håndbog.

Chr. Wichmann Matthiessen

Atlas zur Raumentwicklung. 8: Umwelt und Energie/Bundesforschungsanstalt für Landeskunde und Raumordnung.

Bundesforschungsanstalt für Landeskunde und Raumordnung, Bonn 1982. 1 bd.: kort. 60 cm. Pris ikke oplyst.

Dette 8. bind af det udmærkede vesttyske atlas knytter sig helt til de øvrige i form og udstyr – altså en høj kvalitet. Nyhedsværdien af opslagene er forbedret, idet helt nye data anvendes. Der må som vanligt rettes en kritik mod manglen af udviklingsbeskrivende data. *Christian Wickmann Matthiessen*

Eric C. Barrett, David W. Martin: The use of satellite data in rainfall monitoring.

Academic Press, London 1981. XI, 340 s., ill. 24 cm. £27.80.

En af de meget rare opsummerende referencébøger, der er nemme at gå til, og som i første omgang letter litteratursøgninger indenfor emnet.

Der er tale om en vel annoteret gennemgang af metoder og resultater indenfor den del af Telemålingen, der beskæftiger sig med kortlægning af nedbørsformer og deres globale og lokale fordelinger.

Bogens første del beskriver, dels behovet for en bedre viden om nedbørsfordelingerne, dels de Telemålings sensorer, der pt. er til rådighed. Anden del er en god og grundig summarisk gennemgang af metoderne, som foreløbig er udviklet – eller som er under udvikling – til delvis opfyldelse af behovene. I tredje del, der så afgjort er noget tynd, søges den praktiske anvendelse vurderet; og som så ofte kniber det med de mere håndgribelige eksempler på anvendeligheden så snart den rene, mere videnskabelige grundforskning skal omsættes til praksis. Bogen afsluttes med en diskussion af fremtidige behov for specifik tillempning af Telemålings sensorer til regnmonitering.

Sten Folving

Rolando V. Garcia: Drought and man. The 1972 case history. Vol. 1: Nature pleads not guilty.

Pergamon Press, Oxford, 1981. XIV, 300 s., ill. 26 cm. \$60,-.

Dette værk er som så mange andre inspireret af Sahel-katastrofen i begyndelsen af 70'erne. Bogen er den første i en serie på tre, som tilsammen skal præsentere resultaterne fra en forskergruppe nedsat af »International Federation of Institutes for Advanced Studies« og Aspen Institute.

Hovedvægten ligger klart på tørkens sociale dimension, mens den klimatiske dimension henvises til bogens sidste femtedel. Denne disposition må man bifalde, når man har set talrige værker med modsat vægtning, nok fordi den klimatiske side af de semi-aride udnyttelsessystemers eksistensgrundlag er nemmest at demonstrere.

Analysen af de socio-økonomiske faktorer forklaringsværdi tager udgangspunkt i en række såkaldte pseudo-facts og vildledende årsagssammenhænge vedrørende de tørkeramte lande o. 1972 og den globale fødevarerforsyning.

Ad statistisk vej dokumenteres dels strukturen i verdens fødevarerproduktion og -distribution i begyndelsen af 70'erne og dels de væsentlige magtændringer i det globale økonomiske system.

Dernæst følger en mere teoretisk orienteret redegørelse for befolknings-ressourcebalancen, for den multinationale fødevarerhjelps rolle i tørkesituationer og for regionale eksempler på baggrund for katastrofen.

Første del rundes af med konkluderende bemærkninger og anbefalinger for fremtidige studier. Essensen er hér, at forklaringen på katastroferne først og fremmest må søges i den herskende internationale arbejdsdeling og internationale økonomiske orden, og at en

meningsfuld analyse af problemerne i de tørketruede områder må lægge vægt på det fagligt interdisciplinære – ikke på specialisters enkeltstående vurderinger.

Deri har forfatterne givet ret – til gengæld føler man lyst til at kritisere dem for, at de præsenterer erkendelsen som noget hidtil overset, og for at de næsten forbigår områdernes store befolkningsvækst i tavshed. Dertil kommer, at man i bogens centrale dele savner den mere konkrete underbygning af de fremførte påstande, som prægede de første kapitler.

Anette Reenberg

W. S. B. Paterson: The physics of glaciers, 2. ed. Pergamon Press, Oxford 1981. VII, 380 s. ill. 23 cm. Paperback: £7.25. Hardback: £20.00

The Physics of Glaciers af W. S. B. Paterson udkom første gang i 1969, og blev da modtaget som en fremragende introduktion til studiet af gletchere og iskapper. Anden udgave kom i 1981, og de forløbne 12 år har foranlediget forfatteren til at foretage en fuldstændig tekstrevision, således at bogen omfatter forskningsresultater frem til og med 1980. Denne revision har bl.a. medført opstillingen af tre nye kapitler: the structure and fabrics of glaciers, glacier hydrology, ice core studies, structure and deformation of ice.

Som det var tilfældet i 1. udgaven forudsætter dele af bogen et vist matematisk kendskab, men dette er nødvendigt for så vidt bogen skal være mere end blot deskriptiv. Selv uden en detaljeret forståelse for alle matematiske enkeltheder, giver bogen dog alligevel læseren en særdeles god introduktion til teoretisk glaciologi. Det bør også nævnes, at omkring 50% af bogens referencer stammer fra tiden efter 1. udgaven, således at bogen repræsenterer en fornemt opdateret lærebog vedrørende gletchere og isskjølde.

Bogens negative sider ligger først og fremmest i udstyret sammenholdt med prisen. Illustrationerne er forholdsvis fåtallige, og hovedsageligt repræsenteret ved stregtegninger, mens fotografier af de omhandlede emner er yderst sjældne. Som lærebog betragtet har den foreliggende 2. udgave således en klar pædagogisk mangel, som det kan undre, at udgiverne ikke har fundet det nødvendigt at bøde på. Samtidig skal det dog understreges, at W. S. B. Patersons tekst er yderst klar og letlæst, således at bogen stadig må betynges som et internationalt standardværk vedrørende gletscher-glaciologien.

Ole Humlum

Jürgen Bähr: Bevölkerungsgeographie: Verteilung und Dynamik der Bevölkerung in globaler, nationaler und regionaler Sicht. (Uni-Taschenbücher, 1249).

Ulmer, Stuttgart 1983. 427 s., ill. 19 cm. DM 29.80.

Et godt tysk alternativ til de efterhånden adskillige udmærkede, engelsksprogede »befolkningsgeografier« der er på markedet. Typografi og format gør, at det vil være vanskeligt for mange at læse teksten; mange figurer har måttet reduceres så meget, at det er på grænsen til, hvad detallerne kan tåle (kunne være afhjulpet på tegnebordsstadium). Men ellers er der tale om en udmærket og omfattende opslags- og håndbog. Der er mange velvalgte eksempler, gode figurer, og den omfattende, kapitelopdelte litteraturfortegnelse og det ligeledes omfattende stikordsregister forøger anvendeligheden.

Henning Mørch

Pierre Biays: L'Islande. (Que sais-je 2083). Presses Universitaires de France, Paris 1983. 127 s., ill. 18 cm. Pris ikke oplyst.

Kombinationen af format, sidetal og typografi medfører, at det er meget begrænset, hvad der kan tages med. Der er da også tale om en meget refererende og konstaterende fremstilling. Omfanget taget i betragtning er der dog lovlig få figurer (kort) og tabeller. Til slut bringes en »bibliographie sommaire« – summarisk, det er lige, hvad den er (et særpræg for mange franske skrifter). På egne præmisser en summarisk, men skikkelig Islands-geografi, hvis sprog nok vil give den begrænset interesse under vore nordlige himmelstrøg.

Henning Mørch

City, class and capital: new developments in the political economy of cities and regions, ed. by Michael Harloe and Elizabeth Lebas. Arnold, London 1981. XXXIII, 188 s., 22 cm £6.95.

Denne kedsommelige bysociologiske artikelsamling vil finde betydelig udbredelse takket være sin samfundskritiske observans. Bystudier påstås indledningsvis normalt drevne løst fra mere generelle sociale, politiske og økonomiske strukturer. Dernæst bringes artikler om kollektivt forbrug, boligpolitik, bykamp, rumlig ulighed, bystyre, regional udvikling og vækst i den uformelle økonomi.

Bogen henvender sig til studerende og forskere på et elementært universitetsniveau.

Christian Wichmann Matthiessen

Reinhard Stewig: Die Stadt in Industrie- und Entwicklungsländern. – (Uni-Ta-

schenbücher; 1247).

Schöningh, Paderborn 1983. 346 s., ill. 19 cm. DM 26.80.

Denne hårdtpakkede og velorganiserede lærebog om bygeografi sigter på et elementært universitetsniveau, hvor den må finde god anvendelse. Bogen omfatter alle aspekter af bygeografisk viden og beskæftiger sig med både industrialiserede lande og udviklingslande. Den er trykt med meget små typer og lille afstand mellem linjerne, og man får virkelig noget for pengene. Angrebsvinklen er fænomenologisk, og der lægges vægt på at knytte erhvervsudvikling og byudvikling sammen, men også på at beskrive bystruktur og socialgeografi.

Christian Wichmann Matthiessen

B. A. Christensen and C. Jensen-Butler: Energy and urban structure: heat planning in Denmark. (Progress in planning: 18 (1982)2).

Pergamon, Oxford 1982. S. 59-132, ill. 25 cm. \$18.

Dette særtryk giver en oversigt over energisektorens struktur, udvikling og planlægning. Emnet diskuteres i relation til bysystemets rumlige struktur og byers indre struktur. Ud over den gode oversigt har bogen den nytte, at alternative energiforsyningssystemer, især inden for varmesektoren, diskuteres. Varmesektorens stigende betydning for byudvikling og bystrukturen understreges. Derfor vil planlægningen heraf blive underlagt nye og kraftige restriktioner.

Christian Wichmann Matthiessen

British cities: an analysis of urban change. Nigel Spence et al. (Urban and regional planning series, vol. 26)

Pergamon, Oxford 1982. XX, 310 s., fig. 26 cm. £20.-

Denne udmærkede bog om britisk byudvikling – som dette kan belyses ved hjælp af folketællingsdata – henvender sig til forskere og planlæggere. Den kan desuden anvendes på de højere læreanstalters kurser og seminarer om byudvikling. Efter en kort indledning, hvor byudviklingen belyses globalt, analyseres socioøkonomisk udvikling i Storbritannien. Dernæst fokuseres på migration og arbejdsrejser og disse strømmes påvirkning af bysystemet. Disse to afsnit udgør bogens egentlige forskningsarbejde. Endelig diskuteres bysystempolitik på baggrund af de indhøstede erfaringer.

Bogen er et smukt eksempel på hensigtsmæssig anvendelse af videnskabelig metode.

Christian Wichmann Matthiessen